

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**77-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

ТОМ 2

16 травня – 22 травня 2025 р.

ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПІДТРИМКА В ГАЛУЗЕВІЙ ЕКОНОМІЦІ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

У періоди економічної нестабільності грошово-кредитна підтримка відіграє ключову роль у стабілізації функціонування галузей національної економіки. Вона виступає інструментом регулювання, що забезпечує фінансову стійкість підприємств, стимулює виробництво, підтримує інвестиційну активність та сприяє збереженню робочих місць. Особливої актуальності така підтримка набуває в умовах кризових явищ, коли підприємства втрачають доступ до власних ресурсів та зовнішнього фінансування. В цьому контексті державні програми пільгового кредитування, антикризове рефінансування та компенсація відсоткових ставок є критично важливими інструментами.

Важливим аспектом є те, що кредитна підтримка має бути галузеводиференційованою. У сільському господарстві доцільно зосередитися на сезонному кредитуванні, модернізації технічного парку та фінансуванні експортоорієнтованих напрямів. У промисловості – на оновленні виробництва, енергозбереженні та імпортозаміщенні. У сфері інформаційних технологій – на підтримці стартапів, грантових програмах та венчурному капіталі. Такий підхід дозволяє ефективніше використовувати обмежені ресурси, фокусуючи їх на найбільш перспективних і чутливих до кризи секторах.

Не менш важливою є роль банківської системи у реалізації кредитної політики. Проблеми ліквідності, високі ризики неповернення, скорочення депозитної бази – усе це ускладнює доступ до кредитних ресурсів для малого і середнього бізнесу. Тому ключовим завданням є створення умов, за яких банки зможуть кредитувати пріоритетні галузі без зниження власної фінансової стабільності. Тут важливе місце займають державні гарантії, інструменти часткового гарантування, програми рефінансування, які компенсують частину ризиків та забезпечують ліквідність.

Національний банк України має відігравати активну роль у підтримці кредитної динаміки, зберігаючи баланс між стримуванням інфляції та стимулюванням економічної активності. Шляхом зміни облікової ставки, застосування механізмів довгострокового рефінансування та впровадження регуляторних пільг для банків, що кредитують ключові галузі, регулятор формує середовище, сприятливе для стабільного розвитку. Водночас надмірне пом'якшення монетарної політики може мати інфляційні ризики, тому необхідний обережний та збалансований підхід.

У сучасних умовах виникає потреба в інноваційних фінансових інструментах: зелених облігаціях, цифрових кредитах, платформах краудфандингу, спеціалізованих фондах розвитку. Ці інструменти дозволяють залучати додаткові кошти як із внутрішнього, так і з міжнародного ринку. Значну роль відіграє підтримка з боку міжнародних фінансових організацій, яка не лише забезпечує фінансування, а й підвищує довіру до української економіки. Системна, багаторівнева грошово-кредитна політика здатна стати каталізатором відновлення економіки, модернізації виробництва та формування довгострокової стійкості галузей.

Таким чином, грошово-кредитна підтримка в галузевій економіці в умовах нестабільності має бути системною, багаторівневою та орієнтованою на стійкий розвиток. Вона повинна поєднувати інструменти державного регулювання, можливості банківського сектора та потенціал інноваційного фінансування. Успішність такої політики залежить від прозорості, гнучкості та своєчасності впровадження рішень, а також від рівня співпраці між усіма учасниками фінансової системи. У центрі уваги мають залишатися стратегічні інтереси національної економіки, збереження робочих місць, підтримка експорту та модернізація виробничих потужностей, що у сукупності забезпечить поступовий вихід із кризи та перехід до фази економічного зростання.

Література:

1. *Гроші та кредит: навч. посіб. / за ред. М. І. Савлука. – 6-те вид., переробл. і доповн. К.: КНЕУ, 2013. 590 с.*
2. *Гроші та кредит: навчальний посібник / Т. В. Ковальчук, О. А. Коваль, В. О. Ковальчук; Нац. металург. акад. України. Дніпропетровськ: Пороги, 2013. 253 с.*
3. *Підприємництво та його організаційно-правові засади: навч. посіб. / І. М. Школьник, Т. М. Савченко. Суми: УАБС НБУ, 2012. 384 с.*
4. *Шевчук В. О. Грошово-кредитна система України: монографія / В. О. Шевчук. Тернопіль: Економічна думка, 2016. – 368 с.*
5. *Онищенко В.О., Довгаль Ю.С., Савченко Т.В. Дослідження впливу грошово-кредитної політики на макроконтентоспроможність країни. Вісник Української академії банківської справи. 2011. №2. С. 7–12.*
6. *Худолій Ю.С., Панарін О.В., Регеда Т.С. Інноваційний розвиток підприємства як складова його сталого розвитку //Сталий розвиток: виклики та загрози в умовах сучасних реалій: матеріали Міжнар. наук.-практ. Інтернет- конф., 15 черв. 2023 р.– Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2023. С. 173–174.*
7. *Dovgal, Yu. Strategic priorities of regional innovation potential development. Socio-economic research bulletin, 2013, 3 (1): 17-21.*